

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse om det europæiske borgerinitiativ

(2018/C 247/10)

<p>Ordfører: Luc Van den Brande (BE/EPP), formand for Kontaktkontoret Flandern-EU</p> <p>Basisdokumenter: COM(2017) 482 final</p> <p style="text-align: center;">SWD(2017) 294 final</p>
--

I. ANBEFALEDE ÆNDRINGER

Anbefalet ændring 1

Artikel 1

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
Genstand	Genstand
<p>I denne forordning fastsættes de nødvendige procedurer og betingelser for et initiativ, hvorved Europa-Kommissionen opfordres til inden for rammerne af dens beføjelser at fremsætte et egnet forslag om spørgsmål, hvor en EU-retsakt efter borgernes opfattelse er nødvendig til gennemførelse af traktaterne (i det følgende benævnt »det europæiske borgerinitiativ« eller »initiativet«).</p>	<p>I denne forordning fastsættes de nødvendige procedurer og betingelser for et initiativ, hvorved Europa-Kommissionen opfordres til inden for rammerne af dens beføjelser at fremsætte et egnet forslag om spørgsmål, hvor en EU-retsakt, i tråd med artikel 288 i TEUF, efter borgernes opfattelse er nødvendig til gennemførelse af traktaterne (i det følgende benævnt »det europæiske borgerinitiativ« eller »initiativet«).</p>

Begrundelse

Henvisning til artikel 288 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde for at præcisere, at en retsakt ikke kun er bindende forordninger, direktiver og beslutninger, men også ikkebindende henstillinger og udtalelser.

Anbefalet ændring 2

Artikel 1

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
Genstand	Genstand
<p>I denne forordning fastsættes de nødvendige procedurer og betingelser for et initiativ, hvorved Europa-Kommissionen opfordres til inden for rammerne af dens beføjelser at fremsætte et egnet forslag om spørgsmål, hvor en EU-retsakt efter borgernes opfattelse er nødvendig til gennemførelse af traktaterne (i det følgende benævnt »det europæiske borgerinitiativ« eller »initiativet«).</p>	<p>I denne forordning fastsættes de nødvendige procedurer og betingelser for et initiativ, hvorved Europa-Kommissionen opfordres til inden for rammerne af dens beføjelser at fremsætte et egnet forslag om spørgsmål, hvor en EU-retsakt efter borgernes opfattelse er nødvendig til gennemførelse af traktaterne (i det følgende benævnt »det europæiske borgerinitiativ« eller »initiativet«).</p>

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
	Ved gennemførelsen af traktaterne har Europa-Kommissionen i henhold til artikel 48 i TEU også mulighed for at fremsætte forslag til traktatændringer.

Begrundelse

Artikel 48 i traktaten om Den Europæiske Union fastsætter, at Europa-Kommissionen kan fremsætte forslag til ændringer af traktaterne for Det Europæiske Råd. Da Europa-Kommissionen har beføjelser til at foreslå traktatændringer, bør borgerinitiativer, som omhandler sådanne traktatændringer, også tages i betragtning.

Anbefalet ændring 3

Artikel 4, stk. 4

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
<p>Information og bistand fra Kommissionen og medlemsstaterne</p> <p>Efter at Kommissionen har registreret et initiativ i henhold til artikel 6, sørger den for en oversættelse af initiativet til alle Unionens officielle sprog med henblik på offentliggørelse i registret og anvendelse til indsamlingen af støttetilkendegivelser i overensstemmelse med denne forordning. En initiativtagergruppe kan derudover sørge for en oversættelse af bilaget til alle Unionens officielle sprog med henblik på offentliggørelse i registret samt i givet fald oversættelse af det forslag til retsakt, som er omhandlet i bilag II og indsendt i overensstemmelse med artikel 6, stk. 2.</p>	<p>Information og bistand fra Kommissionen og medlemsstaterne</p> <p>Efter at Kommissionen har registreret et initiativ i henhold til artikel 6, sørger den for en oversættelse af initiativet til alle Unionens officielle sprog med henblik på offentliggørelse i registret og anvendelse til indsamlingen af støttetilkendegivelser i overensstemmelse med denne forordning, herunder oversættelse af bilaget med henblik på offentliggørelse i registret samt, hvis det er relevant, oversættelse af det forslag til retsakt, som er omhandlet i bilag II og indsendt i overensstemmelse med artikel 6, stk. 2.</p>

Begrundelse

Det forekommer rimeligt, at Kommissionen, når et initiativ er blevet registreret, også sørger for oversættelse af bilagsdokumenterne, og særlig af forslaget til retsakt, hvis et sådant indgår i initiativet.

Anbefalet ændring 4

Artikel 6

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
<p>Registrering</p> <p>1. Støttetilkendegivelser til et initiativ må kun indsamles, efter at initiativet er blevet registreret af Kommissionen.</p> <p>2. Initiativtagergruppens anmodning om registrering indgives til Kommissionen via registret.</p>	<p>Registrering</p> <p>1. Støttetilkendegivelser til et initiativ må kun indsamles, efter at initiativet er blevet registreret af Kommissionen.</p> <p>2. Initiativtagergruppens anmodning om registrering indgives til Kommissionen via registret.</p>

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
Ved indgivelsen af anmodningen skal initiativtagerne også:	Ved indgivelsen af anmodningen skal initiativtagerne også:
a) sende de oplysninger, der er nævnt i bilag II, på et af Unionens officielle sprog	a) sende de oplysninger, der er nævnt i bilag II, på et af Unionens officielle sprog
b) i tilfælde af mere end 7 medlemmer angive de syv medlemmer, der skal tages i betragtning med henblik på artikel 5, stk. 1 og 2	b) i tilfælde af mere end 7 medlemmer angive de syv medlemmer, der skal tages i betragtning med henblik på artikel 5, stk. 1 og 2
c) i givet fald angive, at en retlig enhed er blevet oprettet, jf. artikel 5, stk. 7.	c) i givet fald angive, at en retlig enhed er blevet oprettet, jf. artikel 5, stk. 7.
Uden at det berører stk. 5 og 6, træffer Kommissionen sin afgørelse med hensyn til anmodningen senest to måneder efter, at denne indgives.	Uden at det berører stk. 5 og 6, træffer Kommissionen sin afgørelse med hensyn til anmodningen senest to måneder efter, at denne indgives.
	<i>Kommissionen foreligger anmodningen om registrering for et uafhængigt udvalg bestående af 7 personer, som omfatter jurister, akademikere og repræsentanter for det europæiske civilsamfund. De vurderer, om anmodningen om registrering opfylder betingelserne for at blive behandlet. De kan høre initiativtagergruppen. Udvalget foreligger en begrundet beslutning for Kommissionen, som træffer en afgørelse på dette grundlag.</i>
3. Kommissionen registrerer initiativet, hvis: (...)	3. Kommissionen registrerer initiativet, hvis: (...)

Begrundelse

Ét af de vigtigste stridspunkter i den nye forordning er fortsat interessekonflikten og Kommissionens monopol i alle faser af proceduren. Det foreslås derfor — i overensstemmelse med RU's udtalelse fra 2015 — at afgørelsen om registrering overlades til et uafhængigt udvalg bestående af jurister, akademikere og repræsentanter for civilsamfundet i Europa.

Anbefalet ændring 5

Artikel 8

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
Indsamlingsperioden	Indsamlingsperioden
1. Alle støttetilkendegivelser indsamles inden for en periode på maksimalt 12 måneder fra en dato valgt af initiativtagergruppen (i det følgende benævnt »indsamlingsperioden«), jf. dog artikel 11, stk. 6. Denne dato må ikke være senere end tre måneder efter registreringen af initiativet efter artikel 6.	1. Alle støttetilkendegivelser indsamles inden for en periode på maksimalt 18 måneder fra en dato valgt af initiativtagergruppen (i det følgende benævnt »indsamlingsperioden«), jf. dog artikel 11, stk. 6. Denne dato må ikke være senere end tre måneder efter registreringen af initiativet efter artikel 6.
Initiativtagergruppen meddeler Kommissionen den valgte dato senest 10 arbejdsdage inden den pågældende dato.	Initiativtagergruppen meddeler Kommissionen den valgte dato senest 10 arbejdsdage inden den pågældende dato.

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
Såfremt en initiativtagergruppe ønsker at bringe indsamlingen af støttetilkendegivelser til ophør, inden der er gået 12 måneder fra indsamlingsperiodens begyndelse, meddeler den Kommissionen den dato, hvor indsamlingsperioden afsluttes.	Såfremt en initiativtagergruppe ønsker at bringe indsamlingen af støttetilkendegivelser til ophør, inden der er gået 18 måneder fra indsamlingsperiodens begyndelse, meddeler den Kommissionen den dato, hvor indsamlingsperioden afsluttes.

Begrundelse

Indsamling af 1 million underskrifter er en stor opgave og indebærer en stor oplysningsindsats og bevidstgørelse af borgerne. Hvis det endelige mål skal nås inden for et år, skal initiativtagerne være yderst velorganiserede. Det bør undgås, at kun store ikke-statslige organisationer, der arbejder på tværs af grænserne, kan lancere et europæisk borgerinitiativ. Det foreslås derfor, at indsamlingsperioden forlænges til 18 måneder. Dette vil være mindre afskrækkende for potentielle initiativtagere.

Anbefalet ændring 6

Artikel 14

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
Offentliggørelse og offentlig høring	Offentliggørelse og offentlig høring
<p>1. (...)</p> <p>2. Seneste tre måneder efter indgivelsen af initiativet skal gruppen af initiativtagere have muligheden for at fremlægge initiativet ved en offentlig høring.</p> <p>Kommissionen og Europa-Parlamentet arrangerer i fællesskab den offentlige høring i Europa-Parlamentet. Repræsentanter for Unionens øvrige institutioner og rådgivende organer samt interesserede parter skal have muligheden for at deltage i høringen.</p> <p>Kommissionen og Europa-Parlamentet sikrer en afbalanceret repræsentation af de relevante offentlige og private interesser.</p> <p>3. Kommissionen skal være repræsenteret på et passende niveau ved høringen.</p>	<p>1. (...)</p> <p>2. Seneste tre måneder efter indgivelsen af initiativet skal gruppen af initiativtagere have muligheden for at fremlægge initiativet ved en offentlig høring.</p> <p>Europa-Parlamentet arrangerer den offentlige høring i Europa-Parlamentet. Repræsentanter for Unionens øvrige institutioner og rådgivende organer, de nationale parlamenter samt interesserede parter skal have muligheden for at deltage i høringen.</p> <p>Europa-Parlamentet sikrer en afbalanceret repræsentation af de relevante interesser på høringen.</p> <p>3. Kommissionen skal være repræsenteret på et passende niveau ved høringen.</p> <p>4. Efter høringen vedtager Europa-Parlamentet en henstilling til Kommissionen om, hvordan der bør reageres på det pågældende initiativ.</p>

Begrundelse

Det sted, hvor initiativtagergruppen bedst kan forklare deres initiativ, er Europa-Parlamentet. Det ville derfor være logisk, hvis Europa-Parlamentet står for den fulde tilrettelæggelse af høringen. Der er ingen institutionel grund til, at Kommissionen inddrages i tilrettelæggelsen af denne høring. Dette bør også kunne øge initiativtagernes tillid til, at der er tale om en gennemsigtig og uafhængig proces. Inddragelsen af de nationale parlamenter i denne proces bør øge mulighederne for at skabe en europæisk debat.

Det er vigtigt, at Europa-Parlamentet tager stilling til initiativet efter høringen.

Anbefalet ændring 7

Der indsættes en ny artikel efter artikel 15

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
	Kommissionen videreformidler initiativer, som ikke har fået tildelt den i artikel 12, stk. 5, nævnte attest, men som i indsamlingsperioden har indsamlet 75 % af de nødvendige støttetilkendegivelser, til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Det Europæiske Regionsudvalg til orientering.

Begrundelse

Tidligere erfaringer har vist, at nogle initiativer ikke har kunnet opnå det påkrævede antal støttetilkendegivelser, men alligevel var innovative for europæisk politik. Det er derfor beklageligt, hvis det politiske budskab i sådanne initiativer går tabt. Europa-Parlamentet kan, på baggrund af den sociale og politiske betydning af sådanne initiativer, beslutte sig for at udvikle deres egne initiativer.

Anbefalet ændring 8

Artikel 24

Kommissionens forslag	RU's ændringsforslag
Revision	Revision
Kommissionen undersøger regelmæssigt, hvordan det europæiske borgerinitiativ fungerer, og forelægger en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelsen af denne forordning senest fem år efter den dato, hvorfra forordningen finder anvendelse, og derefter hvert femte år. Rapporten offentliggøres.	Kommissionen undersøger regelmæssigt, hvordan det europæiske borgerinitiativ fungerer, og forelægger en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelsen af denne forordning senest tre år efter den dato, hvorfra forordningen finder anvendelse, og derefter hvert trede år. Rapporten offentliggøres.

Begrundelse

Det er vigtigt at evaluere, hvordan det europæiske borgerinitiativ fungerer med regelmæssige mellemrum. Det gælder ikke kun procedurerne, men også initiativets politiske gennemslagskraft og den effektive inddragelse af borgerne i politikken. En rettidig evaluering er nødvendig, så der eventuelt kan træffes korrigerende foranstaltninger. En periode på 3 år vil derfor være mere hensigtsmæssig. Hvis denne nye forordning slår fejl, vil det europæiske borgerinitiativ ikke have nogen fremtid.

II. POLITISKE ANBEFALINGER

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG

- Den 13. oktober 2015 vedtog Regionsudvalget (RU) en udtalelse om det europæiske borgerinitiativ (ECI)⁽¹⁾. Udtalelsen blev udarbejdet som svar på Kommissionens rapport om anvendelsen af forordning (EU) nr. 211/2011. På grund af de mange bemærkninger modtaget under proceduren og karakteren af disse opfordrede Regionsudvalget til en revision af ovennævnte forordning.
- EU-borgerne står i centrum for det europæiske samarbejde. Det europæiske deltagelsesdemokrati skal forstås sådan, at EU's borgere tilskyndes til at deltage i europæisk politik og udforme Europas fremtid. Traktatens artikel 10, stk. 3, giver enhver borger ret til at deltage i Unionens demokratiske liv.
- Det europæiske borgerinitiativ er en ret for EU-borgerne. Det kan være en del af svaret på det, der opleves som et demokratisk underskud i EU, og bidrage til at overvinde kløften mellem EU's borgere og EU-institutionerne og EU's politiske beslutningstagere. På baggrund af den vedvarende krise i både økonomisk og tillidsmæssig henseende i EU er det afgørende, at der skabes muligheder for en åben dialog mellem EU-borgerne med henblik på at forhindre, at deres desillusion i forhold til europæisk integration bliver større. Det er særlig vigtigt at opbygge eller genoprette tilliden blandt de unge europæere, som måtte have mistet troen på den europæiske integrationsproces. Ved at give borgerne en initiativret på

⁽¹⁾ EUT C 423 af 17.12.2015, s. 1.

lovgivningsområdet giver det europæiske borgerinitiativ, som er et tværnationalt redskab, mulighed for at engagere sig i EU's politiske dagsorden, ligesom det har til formål at fremme en EU-dækkende debat om spørgsmål, der optager de europæiske borgere.

4. I henhold til artikel 11 i traktaten om Den Europæiske Union er EU-institutionerne forpligtede til at informere borgere og repræsentative sammenslutninger og give dem mulighed for at give udtryk for deres opfattelser angående alle Unionens arbejdsområder og for at diskutere dem offentligt. Den samme artikel giver Kommissionen en udtrykkelig beføjelse til at foretage brede høringer af de berørte parter for at sikre sammenhæng og gennemsigtighed i Unionens handlinger. Kommissionen bør tage det grundlæggende krav om »ansvarlighed« som forudsætning for demokrati og god forvaltning alvorligt i overensstemmelse med traktaternes ånd.

5. Med henblik på at sikre at ECI bliver en vellykket del af EU's demokratiske struktur, er det af afgørende betydning, at vellykkede ECPer munder ud i egentlige politiske debatter og gøres til genstand for en styrket opfølgning fra EU-institutionernes side.

6. ECI er ikke en erstatning for Kommissionens initiativret, som har ført til fremskridt i uddybningen af Unionen, og som skal videreføres. ECI er en ekstra kanal til gensidig forståelse mellem borgerne og giver en tværnational dimension i EU-debatterne, som er gavnlig for EU's institutionelle system som helhed, herunder Kommissionen selv. ECI har derfor potentiale til at blive et rigtigt godt eksempel på »aktivt demokrati«.

7. Det europæiske borgerinitiativ giver EU-borgerne mulighed for at deltage i EU's beslutningsproces og få indflydelse på den europæiske politiske dagsorden. Kommissionen er dog nødt til at udvikle yderligere initiativer for at styrke borgerdialogen og bringe borgerne tættere på EU's politikker. ECI bør betragtes som et af instrumenterne til opnåelse af målene om deltagelsesdemokrati, men man bør ikke forvente, at dette initiativ automatisk vil sikre, at offentligheden inddrages i EU's beslutningstagning.

8. Der bør lægges særlig vægt på de muligheder, der findes i traktaten med hensyn til deltagelsesdemokrati og navnlig den vertikale civile dialog⁽²⁾. Med det formål at føre »en åben, gennemsigtig og regelmæssig dialog med de repræsentative sammenslutninger og civilsamfundet« (artikel 11, stk. 2, TEU) bør Kommissionen lancere en »dialogordning«, hvor EU-institutionerne fokuserer på at levere resultater frem for at koncentrere sig om procedurer. ECI er ikke et instrument i den fælles beslutningsprocedure: Det skal opfattes som en grundlæggende søjle i deltagelsesdemokratiet, der fokuserer på rådslagning, samarbejde, samspil og fælles udformning og som en mulighed for at konfrontere Kommissionen med alvorlige problemer, så der skabes indsigt og fælles forståelse.

9. Det europæiske borgerinitiativ er udtryk for et deltagelsesdemokrati, der supplerer det repræsentative demokrati. Det styrker rettighederne vedrørende unionsborgerskab og den offentlige debat om europæisk politik, og det bør styrke borgernes ejerskab til og identificering med Unionen.

10. De retlige og politiske deltagelsesinstrumenter, der skal resultere i en fornyet forvaltningsstruktur baseret på princippet om flerniveaustyring, bør styrkes. Flerniveaustyring foregår ofte gennem flere kanaler og giver derfor mulighed for et mere »aktivt« europæisk medborgerskab. Udfordringen er at skabe et system med innovativ interesserepræsentation, i hvilket folk føler sig repræsenteret på lige fod i deres forskellige identiteter.

11. Et europæisk offentligt rum for debat mellem borgerne og med beslutningstagerne er vigtigt for EU's legitimitet og ansvarlighed. Det demokratiske underskud kan kun fjernes, hvis der etableres et europæisk offentligt rum, der integrerer den demokratiske proces.

12. De politiske anbefalinger om deltagelsesdemokrati på europæisk plan, som fremsat i Regionsudvalgets udtalelse af 13. oktober 2015, gælder fortsat i fuldt omfang.

⁽²⁾ Reaching out to EU citizens: A new opportunity »About us, with us, for us«, en rapport ved Luc Van den Brande, særlig rådgiver for Kommissionens formand, Jean-Claude Juncker, oktober 2017.

Den nye forordning om det europæiske borgerinitiativ

13. I sin udtalelse fra 2015 erklærede Regionsudvalget, at ECI i sin nuværende form ikke ville fremme deltagelsesdemokratiet, fordi proceduren og de forskellige regler medfører for mange administrative og tekniske begrænsninger, barrierer og hindringer, der kan afholde borgerne fra at deltage i den europæiske demokratiske proces. Hertil kommer, at det aktuelle borgerinitiativ ikke har givet borgerne mulighed for at udøve indflydelse på EU's politiske dagsorden og den politiske beslutningsproces.

14. På linje med Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Den Europæiske Ombudsmand mener Regionsudvalget, at den nye lovgivning er et vigtigt skridt i den rigtige retning med hensyn til at forbedre ECI's procedurer.

Proceduremæssige og administrative forbedringer i den nye forordning

15. Regionsudvalget bifalder følgende proceduremæssige og administrative forbedringer i den nye forordning, som Kommissionen har foreslået:

- Initiativtagerne til et europæisk borgerinitiativ er individuelle borgere, men de kan nu oprette en sammenslutning med status som juridisk person for at begrænse initiativtagernes personlige ansvar for bedrageri og alvorlige fejl.
- Fristen for indsamling af underskrifter er fortsat på 12 måneder, men initiativtagerne indrømmes en yderligere periode på 3 måneder fra registreringen til selv at fastlægge, hvornår indsamlingen skal starte.
- En støttetilkendegivelse kan underskrives fra det fyldte 16. år.
- Forenkling af de personoplysninger, der skal angives af enhver, der underskriver en støttetilkendegivelse. Det vil være muligt for alle EU's borgere at tilkendegive deres støtte på grundlag af deres nationalitet, uanset deres bopæl. Kommissionen foreslår et valg mellem to modeller for støttetilkendegivelser. (For øjeblikket anvender medlemsstaterne 13 forskellige formularer).
- Forbedringer i registreringsproceduren, herunder muligheden for at registrere en del af initiativet, i stedet for at afvise hele initiativet på grundlag af krav til antageligheden. Kommissionen får mulighed for kun at registrere den del, der opfylder betingelserne for behandling.
- En online samarbejdsplatform for ECI, der skaber et forum for debat, rådgivning og støtte til initiativtagerne vil blive oprettet.
- Et centralt onlineindsamlingssystem vil blive etableret og forvaltet af Kommissionen med henblik på at forenkle indsamlingen og katalogiseringen af støttetilkendegivelser samt kontrollen af disse ved de nationale myndigheder. Kommissionen vil udvikle og være vært for dette system på permanent basis og stille det gratis til rådighed.
- Efter registreringen af et borgerinitiativ vil Kommissionen sørge for oversættelse til alle EU-sprog og informere alle EU's øvrige institutioner og organer om det nye ECI.
- Kommissionen yder støtte til (potentielle) initiativtagere til et ECI (medlemsstaterne opfordres til at oprette et eller flere ECI-kontaktpunkter).
- Kommissionen vil arbejde for at øge offentlighedens kendskab til og gennemføre kommunikationsaktiviteter vedrørende ECI.

Den politiske strategi mangler stadig

16. På trods af ovenstående forslag og foranstaltninger, der indgår i den nye forordning, med henblik på at forbedre ECI-proceduren og fjerne mange hindringer, efterlader Kommissionen stadig et indtryk af, at den indtager en utilstrækkeligt åben og overførsigtig holdning. Dette gælder især de mere politiske aspekter af borgerinitiativet:

- Deltagelsesdemokratiet er vigtigt med henblik på at genoprette eller styrke tilliden til det europæiske projekt. Derfor bør ECI betragtes som et grænseoverskridende instrument, der gør det muligt for borgerne at deltage i det europæiske demokrati, og som giver dem en stemme i EU's politikudformning: Et europæisk offentligt rum for debat mellem borgere og politiske beslutningstagere. Den nye forordning skaber ikke et tilstrækkeligt grundlag for dette.
- Den nuværende interessekonflikt for Kommissionen skader i høj grad ECI's effektivitet, når det gælder om at fremme borgernes deltagelse og tillid. På samme tid skal Kommissionen optræde som en central informationsformidler og støttestruktur for det europæiske borgerinitiativ, være den primære »adressat« for europæiske borgerinitiativer og optræde som »dommer« i forbindelse med afgørelsen om initiativets registrering og antagelighed.
- Den nye forordning løser ikke interessekonflikten for Kommissionen, der fungerer som (1) central informationsformidler, (2) støttestruktur for borgerinitiativer, (3) den instans, der skal registrere initiativtagerne, og som de skal aflægge rapport til, (4) den instans, der afgør, om et initiativ kan registreres og (5) den instans, der skal følge op på et vellykket borgerinitiativ. Den manglende løsning på denne interessekonflikt går fortsat ud over det europæiske borgerinitiativs effektivitet og legitimitet. I RU's udtalelse fra 2015 blev det derfor foreslået, at et uafhængigt ad hoc-udvalg bestående af eksperter, akademikere og jurister bør få til opgave at undersøge kriterierne for godkendelse som en form for »vismandsråd« eller »interessegruppe for EU's borgere«.
- Kommissionen begrænser ECI til emner, der hører under Kommissionens beføjelser, og som kan give anledning til en EU-retsakt inden for rammerne af traktaterne. Kommissionen kan ikke gøre sig fri af den juridiske tilgang og skaber ikke tilstrækkelig klarhed med hensyn til de kriterier, der skal fastlægges. Dette kan føre til vilkårlige vurderinger og risikerer at hæmme en åben og gennemsigtig politisk debat.
- Kommissionen har heller ikke fremsat et forslag, som opfylder ønsket om at sikre, at borgerinitiativer, som foreslår en ændring af EU-traktaterne, kan accepteres.
- Det ville have været hensigtsmæssigt at henvise til borgernes rettigheder og pligter og til nærhedsprincippet i forbindelse med kriterierne for deltagelse.
- Der er visse borgerinitiativer, som omhandler et vigtigt emne, men som ikke har været i stand til at indsamle 1 mio. underskrifter, eller som i visse lande ikke kan opfylde minimumskravet. For nærværende arkiveres disse ECI'er. I tilfælde, hvor der er blevet indsamlet et betydeligt antal underskrifter bør Kommissionen imidlertid finde frem til passende løsningsmodeller, således at det potentielle politiske budskab og den dertil knyttede mobilisering ikke går tabt.
- Kommissionen bør forklare sit politiske valg for offentligheden på en detaljeret og gennemsigtig måde i sit formelle svar på et ECI, der har opnået mere end en million underskrifter. Der bør sikres en stærk politisk opfølgning.
- Europa-Parlamentet har en afgørende rolle at spille i den offentlige politiske debat med borgerne, herunder ved hjælp af de planlagte høringer. Derudover skal Europa-Parlamentet sikre den politiske opfølgning på vellykkede ECI'er og tage hensyn til det politiske budskab fra europæiske borgerinitiativer, som ikke var i stand til at samle det nødvendige antal underskrifter.
- Det bør grundigt overvejes, hvordan der kan sikres en mere struktureret og langsigtet opfølgning på Europa-Parlamentets høringer, ved at der skabes mulighed for, at borgerne kan følge med i de foranstaltninger, der træffes som reaktion på et vellykket ECI, og fortsætte debatten om det pågældende emne. Det bør undersøges nærmere, om Europa-Parlamentet, efter offentliggørelsen af Kommissionens reaktion på et borgerinitiativ, kan tilrettelægge en formel anden høring, som også inddrager ECI-forslagsstillerne, så der gives mulighed for en yderligere debat mellem alle interesserede parter.

Øge offentlighedens bevidsthed om og kendskab til ECI

17. Offentlighedens bevidsthed om det europæiske borgerinitiativ er et vigtigt aspekt. Derfor bør der tilrettelægges kommunikations- og PR-kampagner med henblik på at give ECI en større synlighed i medierne og i offentligheden.

18. ECI kan blive et effektivt redskab for demokratisk deltagelse. Kommissionen og medlemsstaterne bør derfor maksimere deres kommunikationsindsats i forbindelse med instrumentet for at gøre så mange EU-borgere som muligt opmærksomme på dets eksistens og tilskynde til en aktiv deltagelse deri.

Regionsudvalgets og de lokale og regionale myndigheders bidrag

19. Kommissionen bør tillige tilskynde de lokale og regionale folkevalgte repræsentanter til og støtte dem i at bane vejen, når det gælder deres indsats for at oplyse deres borgere om ECI-instrumentet.

20. ECI giver EU-borgerne et instrument, som giver dem mulighed for at deltage aktivt i den europæiske beslutningstagning. Det Europæiske Regionsudvalg anerkender sin egen rolle og sit eget ansvar og fremhæver i den forbindelse sit præsidiiums afgørelse ⁽³⁾ om RU's deltagelse i europæiske borgerinitiativer. Det minder om sit tilsagn om at støtte europæiske borgerinitiativer, der henhører under Regionsudvalgets politikområder og betragtes som politisk relevante, f.eks. ved at støtte Kommissionens screening af foreslåede europæiske borgerinitiativer ud fra et perspektiv om lokal/regional relevans og nærhedsprincippet, ved at være vært for aktiviteter i forbindelse med de europæiske borgerinitiativer, ved at støtte decentraliserede kommunikationsaktiviteter i forbindelse med de europæiske borgerinitiativer, ved, hvor dette er relevant, at afgive initiativudtalelser om de europæiske borgerinitiativers emner, ved at deltage aktivt i Europa-Parlamentets høringer og den politiske opfølgning og ved at støtte gennemførelsen af vellykkede europæiske borgerinitiativer og, hvor dette er relevant, den deraf følgende lovgivning.

Bruxelles, den 23. marts 2018.

Karl-Heinz LAMBERTZ

*Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg*

⁽³⁾ 144. møde i Regionsudvalgets præsidium den 10. april 2013, punkt 8 — CDR1335-2013_11_00_TRA_NB-punkt 8.